

KIRKDİLİM SAVAŞLARI

Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bayezid ile Eredna Beyliğinin hükümdarlığını ele geçiren Sivas hükümdarı Kadı Burhaneddin Ahmet arasında ilimiz sınırları içerisinde gerçekleşen bir savaştır.

Kırkdilim Savaşı Çorum-Osmancık yolu üzerinde yer alan Kırkdilim mıntıkasına yakın bir bölgede gerçekleştiği için bu isimle anılmıştır.

I.Kosova savaşına kadar Kadı Burhaneddin ile Osmanlı Devleti arasındaki ilişkiler dostluk havası içerisindeydi.

Fakat Yıldırım Bayezid' in hükümdarlığı ile birlikte bu dostluk yerini çekişmeye bırakmıştır. Bu durumun temel nedeni Yıldırım Bayezid' in Anadolu Türk Birliği için izlediği siyasetin gereği beylikleri birer birer ortadan kaldırarak hakimiyet alanını Anadolu'nun içlerine kadar genişletmesidir. Bu durum Kadı Burhanettin' i oldukça rahatsız etmiştir.

Karamoğulları, Candaroğulları ve Taceddinoğulları gibi beylikler ise iki hükümdarı birbirine düşürerek kendilerini garantiye almak için tahriklerde bulunuyorlardı.

Yıldırım Bayezit Kadı Burhaneddin ile ittifak yapan Candaroğlu Süleyman Bey' i Kadı Burhaneddin yetişemedi ortadan kaldırdı ve Kastamonu civarlarını hakimiyeti altına aldı. Bu olay iki hükümdarın arasını iyice açtı.

Bir diğer neden ise Kadı Burhaneddin' den yüz çeviren Amasya, Osmancık ve Maden taraındaki beylerin Osmanlı himayesini kabul etmeleridir. Kadı Burhaneddin bu bölgedeki otoritesinin kırılmasından çok rahatsız olmuştu.

Kaynaklar 1392 Temmuz'unda Çorum bölgesinde Osmanlıların zapt etmiş oldukları Kırkdilim Kalesi(*) önündeki Kırkdilim mevkiinde Kadı Burhaneddin ile Yıldırım Bayezid' in kuvvetleri karşılaşmıştır.

Osmanlı ordusu Yıldırım Bayezid' in oğullarından Aydın ili sancak beyi bulunan Şehzade Ertuğrul tarafından kumanda ediliyordu. Savaş üç gün sürdü. Savaşta Osmanlı kuvvetleri yenildi ve şehzade Ertuğrul öldü. Geri çekilen Osmanlı birliklerinin arkasından Kadı Burhaneddin intikam için İskilip, Ankara, Kalecik ve Sivrihisar taraflarını Moğollar' a yağmalattı.

Kırkdilim savaşından sonra iki taraf arasında bir daha savaş gerçekleşmemiştir.

Kadı Burhaneddin bu savaşı kazanmasına rağmen bir daha büyük çaplı bir savaşı göze alamamıştır.

Osmanlı Devleti savaşı kaybetmesine rağmen hakimiyet alanını Yeşilırmak havzasına kadar genişletmiştir.

Bunun nedeni Kadı Burhaneddin' in sahip olduğu kuvvetlerin Osmanlılarla sürekli mücadeleye girebilecek kadar muntazam olmaması idi. Başka bir neden ise yaklaşan Timur tehlikesidir.

Kadı Burhaneddin, Osmanlıların himayesine girmiş olan Amasya'yı almak üzere o tarafa gitmiş ise de Osmanlıların Amasya'yı kurtarmak üzere sevk ettikleri kuvvetlerin Merzifon'a, geldiğini duyunca harbe girişmeye cesaret edemeyerek Sivas'a dönmüştür. Artık bundan sonra Yeşilırmak havalisindeki yerler tamamen Osmanlı hâkimiyeti altına girmiştir.

Timur tehlikesi üzerine Osmanlı Devleti ile kadı Burhaneddin'in arası düzelmiş hatta Timur'a karşı birlik olunmasını öneren Kadı Burhaneddin'e Yıldırım Bayezid destek sözü vermiştir. Hatta Yıldırım Bayezid destek mektubunu ilginç bir cümle ile şöyle bitirir.-“**Ben senin kılıcına kol ve sana bazı olayım.**”(Anadolu Beylikleri Prof Dr.İ.H.Uzunçarşılı)

Ancak bir süre sonra Kadı Burhaneddin Akkoyunlu hükümdarı Kara Yülük Osman Bey tarafından öldürüldü.(1398)Yerine geçen oğlu Alaaddin Ali Bey Sivas'ı Akkoyunlular yerine Osmanlılar' a teslim etmeyi uygun gördü.Sivas'a vali olarak Çelebi Mehmed atandı.Böylece Kadı Burhaneddin Devleti sona erdi.

()Bugün için böyle bir kalenin varlığı bilinmiyor. Fakat bölgede yer alan Taşpınar Köyü yakınlarında köyle alakası olmayan geniş bir mezarlık alanının bulunduğu bilinmektedir.*

Kaynak :

1-Osmanlı Tarihi (Ord. Prof. İ.H.Uzunçarşılı,TTK yayını cilt 1,sayfa:276-277-278 baskı yılı:Ankara1982)

2-Kadı Burhanettin (Prof. Dr. Yaşar YÜCEL,KTB yayını Ankara 1987)

3-Müslüman Türk Devletleri Tarihi (Prof. Dr. Erdoğan Merçil İ.Ü.Edebiyat Fakültesi yayını,İst.1985,sayfa:300-301-302)

4-Anadolu Beylikleri (Ord. Prof. İ.H.Uzunçarşılı,TTK yayını,Ankara 1984, sayfa:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇORUM VALİLİĞİ

Çorum

